

LEGAL UPDATE

**Zákaz zhromažďovania nad šesť osôb
a jeho dopad na chod prevádzok
a pracovísk**

Nová úprava pre nosenie rúšok

Vláda Slovenskej republiky s účinnosťou od 13. októbra 2020 zakázala uplatňovanie práva pokojne sa zhromažďovať v počte nad 6 osôb, okrem osôb žijúcich v jednej domácnosti. Môže toto opatrenie ovplyvniť chod prevádzok či pracoviská?

Opatrenie vlády Slovenskej republiky prijaté Uznesením vlády č. 645/2020 (ďalej len „uznesenie vlády“) dalo priestor na jeho rôzne interpretácie a tým aj značnú mieru právnej neistoty. Zjednodušene povedané, mnohým nie je (nebolo) jasné, na aké zhromažďovanie sa resp. zhromaždenia by sa mal zákaz vzťahovať.

Myslíme si, že táto nejednoznačnosť je spôsobená predovšetkým rozporom medzi deklarovanými cieľmi vlády a právnou formou a konkrétnym znením uznesenia vlády. Cieľ, ktorý sa mal podľa vlády uznesením dosiahnuť, je obmedzenie sociálnych kontaktov mimo kontaktov s osobami žijúcimi v jednej domácnosti.

Podľa nášho názoru je zákaz zhromažďovania (vydaný v rámci aktuálne platného núdzového stavu) potrebné interpretovať ako zákaz, ktorým sa obmedzuje právo pokojne sa zhromažďovať, ktoré svojou povahou patrí medzi politické práva garantované ústavou (čl. 28 Ústavy Slovenskej republiky). Toto právo¹ má slúžiť na využívanie slobody prejavu a ďalších ústavných práv a slobôd, na výmenu informácií a názorov a na účasť na riešení verejných a iných spoločných záležitostí vyjadrením postojov a stanovísk.

Preto, podľa nášho názoru, uznesenie vlády zakazuje zhromažďovanie sa a stretávanie sa za účelom verejných protestov, pochodov, manifestácií a pod., avšak neobmedzuje stretávanie sa (aj viac ako 6 osôb) pri súkromných (resp. bežných pracovných) aktivitách v exteriéri (vychádzka v lese či inde) či interiéri (domáca oslava, bežná práca na pracovisku). Teda, zákaz zhromažďovania upravený uznesením nemá vplyv na bežný výkon práce na pracoviskách, aj keď sa na pracoviskách stretáva a nachádza viac osôb.

Dávame avšak do pozornosti stanovisko Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“), ktoré bolo publikované v slovenských médiách (zrejme ako reakcia/odpoveď na konkrétny dopyt). V médiách publikované znenie stanoviska zdôrazňuje, že interpretácia opatrenia (zákazu zhromažďovania) by mala rešpektovať dôvody jeho prijatia a sledovaný cieľ a zákaz zhromažďovania sa podľa MS SR preto vzťahuje tiež na organizované rodinné oslavy, slávnosti, stretnutia priateľov nad pokrmom, stolové spoločenstvá, pretože vzhľadom na zúčastnené osoby a povahu zhromaždenia je ich možné odložiť na dobu z epidemiologického hľadiska menej exponovanú a tieto zhromaždenia nie sú prirodzene späť a nevyhnutné pre výkon práva na súkromný a rodinný život. Naopak, podľa MS SR sa zákaz nevzťahuje na

- náhodný výkon zhromažďovacieho práva, pod ktorým MS SR rozumie „stretnutie“ pri prechádzke, pri individuálnom športovaní, turistike, rekreácii v prírode, starostlivosti o zvieratá, návšteve prevádzky reštauračného typu; a iné občianske práva, hoci by bol ich výkon prirodzene a nevyhnutne späť aj s výkonom práva zhromažďovať sa, a preto sa zákaz nevzťahuje na starostlivosť o chorých, o maloletých, o osoby vo vyššom veku a o odkázané osoby alebo stretnutia v obydli na účely výkonu práva alebo súkromný a rodinný život spojený s prirodzenou nutnosťou sociálneho kontaktu.

Sme názoru, že takéto rozšírenie výkladu uznesenia vlády SR naráža na ústavné limity a je sporné. Cieľom tejto stručnej právnej novinky avšak nie je podrobná analýza uznesenia vlády, ale praktické usmernenie pre zamestnávateľov. V tomto ohľade je podstatné, že ani podľa uvedeného stanoviska MS SR sa zákaz zhromažďovania netýka bežného výkonu práce na pracoviskách, a to bez ohľadu na počet osôb na pracoviskách.

Naopak, prevádzok a pracovísk sa zásadnejšie dotkne opatrenie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ÚVZ SR) (Opatrenie č. OLP/8326/2020), účinné od 15. 10. 2020, ktorým sa o.i. tiež generálne zakazuje usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, zábavnej, spoločenskej a inej povahy v interiéroch a exteriéroch nad 6 osôb. Konkrétnym dopadom na prevádzky a chod pracovísk, ktoré má toto opatrenie, sa budeme venovať v samostatnom príspevku.

Povinné nosenie rúšok na pracoviskách

Pokiaľ ide o povinnosť prekrytia horných dýchacích ciest v prevádzkach/na pracovisku, 14.10.2020 bolo vydané nové opatrenie (Opatrenia ÚVZ č. OLP/8323/2020) účinné od 15.10. 6:00 hod. a aj podľa neho naďalej platí, že prekrytie sa stále vyžaduje vždy v interiéroch (teda aj na všetkých pracoviskách v interiéri), okrem prípadov, ak sa zamestnanec nachádza na pracovisku sám.

¹ Toto právo je ďalej upravené zákonom č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve v znení neskorších predpisov.

Podľa tohto nového opatrenia prekrytie nosa a úst sa vyžaduje v zásade už aj v exteriéri (to je zmena oproti doterajšej poslednej právnej úprave), s určitými výnimkami. Tieto výnimky (pre interiér aj exteriér) zahŕňajú:

- deti do 6 rokov veku;
- osoby v exteriéroch mimo zastavaného územia (intravilánu) obce, pokiaľ sú od ostatných osôb, s ktorými nežijú v jednej domácnosti, vzdialené viac ako 5 metrov;
- osoby so závažnými poruchami autistického spektra;
- žiakov so stredným a ťažkým mentálnym alebo sluchovým postihnutím;
- osoby pri výkone športu;
- fotografované osoby na čas nevyhnutný pre výkon procesu fotografovania;
- osoby nevesty a ženícha pri sobášii;
- výkonných umelcov pri podávaní umeleckého výkonu a účinkujúcich pri nakrúcaní dokumentárneho filmu;
- tlmočníkov do posunkovej reči v rámci výkonu povolania.

Tento príspevok bol vypracovaný 14.10.2020 výlučne pre účely poskytnutia všeobecnej informácie a nemá byť považovaný za právne poradenstvo. Vyššie uvedený prehľad nie je komplexný a iba stručne sumarizuje príslušnú právnu úpravu. V prípade, ak máte záujem o podrobnejšie informácie k danej téme, neváhajte, prosím, kontaktovať Lenku Šubeníkovú, Tomáša Rybára, Zuzanu Zolákovú alebo ktorúkoľvek Vašu kontaktnú osobu v Čechová & Partners.